

Forslag

til

Lov om teknologisk service.

Fremsat den 18. januar 1973 af *handelsministeren*.

Kapitel 1.

Teknologirådet.

§ 1. Der oprettes et Teknologiråd med den opgave at følge den tekniske og erhvervs-mæssige udvikling i og uden for Danmark og på baggrund heraf at overveje og rådgive om eller iværksætte foranstaltninger, der kan fremme den teknologiske udvikling til gavn for det danske samfund og dets erhverv.

Stk. 2. Det er endvidere Rådets opgave at planlægge og samordne den samfundsmæssige indsats til støtte for teknologisk servicevirksomhed, at følge og støtte denne servicevirksomhed og føre tilsyn med anvendelsen af den ydede støtte samt at være initiativtagende og rådgivende over for myndigheder og andre i forhold, der vedrører teknologisk service.

§ 2. Midler til løsning af Teknologirådets opgaver bevilges på de årlige finanslove.

§ 3. Teknologirådet består af indtil 12 medlemmer, der beskikkes af handelsministeren. Handelsministeren udpeger en formand og en næstformand blandt Rådets medlemmer.

Stk. 2. Rådet sammensættes således, at det besidder den fornødne sagkundskab til at foretage en alsidig vurdering af den teknologiske servicevirksomheds forudsætninger og udnyttelsesmuligheder, og således, at erhvervsmæssig, teknologisk og samfundsmæssig indsigt er repræsenteret i Rådet.

Stk. 3. Rådets forretningsorden fastsættes af handelsministeren.

Stk. 4. Til bistand for Rådet opretter Handelsmin. j. nr. 620-1-70

Handelsministeriet et sekretariat, der varetager den for Rådets arbejde nødvendige sagsbehandling og gennemførelsen af Rådets afgørelser. Handelsministeriet kan overdrage sekretariatet varetagelsen af andre opgaver af beslægtet karakter.

Kapitel 2.

Økonomisk støtte til teknologisk servicevirksomhed.

§ 4. Som teknologisk service betegnes udvikling, indsamling og bearbejdning af teknisk og dermed sammenhørende virksomhedsøkonomisk og ledelsesmæssig viden og formidling heraf til praktisk anvendelse inden for erhvervslivet, den offentlige sektor eller samfundet iøvrigt gennem:

- 1) rådgivning og konsulentbistand,
- 2) informations- og dokumentationsvirksomhed,
- 3) supplerende eller å jourførende undervisning og dertil knyttet udviklingsarbejde,
- 4) forsknings-, udviklings- og forsøgsarbejde, der udføres med henblik på løsning af konkrete, aktuelle problemer af teknologisk karakter eller til opbygning af viden og udstyr, som anvendes i forbindelse med teknologisk service,
- 5) prøvnings- og kontrolvirksomhed,
- 6) standardiserings- og normarbejde,
- 7) udredningsarbejde og
- 8) andre former for formidlingsvirksomhed.

§ 5. Teknologirådet kan yde økonomisk støtte til teknologisk servicevirksomhed. Støtten kan ydes som:

- 1) tilskud til delvis dækning af udgifterne ved gennemførelse af et mellem Rådet og modtageren aftalt arbejdsprogram, der afvikles i henhold til étårige budgetter, som godkendes af Rådet (basistilskud),
- 2) tilskud til hel eller delvis dækning af udgifterne ved gennemførelsen af projekter, som modtagerne påtager sig at gennemføre på vilkår, der aftales med Rådet, og i henhold til budgetter, der godkendes af Rådet (projekttilskud),
- 3) lån til opførelse, ombygning eller køb af bygninger, indretning af lejede lokaler og anskaffelse af udstyr og installationer.

Stk. 2. Nærmere regler for ydelse af støtte efter stk. 1 fastsættes af handelsministeren.

Stk. 3. Tilskud i henhold til stk. 1, nr. 1, og lån i henhold til stk. 1, nr. 3, kan kun ydes til institutioner, handelsministeren har godkendt hertil.

Stk. 4. Godkendelse meddeles for indtil fem år efter indstilling fra Rådet.

Stk. 5. Handelsministeren kan efter indstilling fra Rådet tilbagekalde godkendelsen med ét års varsel, såfremt særlige hensyn taler herfor.

Stk. 6. Godkendelse efter stk. 3 kan meddeles selvejende, almennyttige institutioner, der arbejder på et i vedtægtsmæssig, økonomisk, teknisk og personalemæssig henseende betryggende grundlag, såfremt der efter handelsministerens skøn er behov for den pågældende institution.

Stk. 7. Efter aftale med vedkommende minister og med økonomi- og budgetministeren kan handelsministeren med finansudvalgets tilslutning meddele statsinstitutioner, der yder teknologisk service i væsentligt omfang, godkendelse efter stk. 3.

Kapitel 3.

Konsulentvirksomhed.

§ 6. Efter regler, som fastsættes af handelsministeren efter forhandling med økonomi- og budgetministeren og med godkendelse af finansudvalget, kan der ydes stats-tilskud til delvis dækning af udgifter til effektivitetsfremmende konsulentvirksomhed, som afholdes af arbejdsmarkedets organisationer og af erhvervsorganisationer og institutioner inden for industri, håndværk,

anlægsvirksomhed, transport, handel og omsætning i øvrigt.

§ 7. Handelsministeren kan fastsætte regler for samarbejdet med hensyn til konsulentvirksomhed mellem de i medfør af § 5, stk. 3, godkendte institutioner og de i § 6 nævnte organisationer og institutioner.

§ 8. Til bistand ved administrationen af den i § 6 nævnte tilskudsordning nedsætter handelsministeren et udvalg, som sammensættes af personer med særlig indsigt i konsulentvirksomhed.

Kapitel 4.

Betegnelsen „teknologisk institut“.

§ 9. Betegnelsen „teknologisk institut“ eller ordsammensætninger, hvori denne betegnelse indgår, må kun anvendes efter tilladelse fra Handelsministeriet.

Stk. 2. Overtrædelse af stk. 1 straffes med bøde.

Stk. 3. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan der pålægges selskabet som sådant bødeansvar.

Kapitel 5.

Ikrafttrædelses- og overgangsbestemmelser.

§ 10. Loven træder i kraft den 1. april 1973.

Stk. 2. Lov nr. 207 af 16. juni 1962 om teknologiske institutter og konsulentvirksomhed og lov nr. 243 af 10. juni 1960 om Danmarks Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd og Statens Teknisk-Videnskabelige Fond ophæves.

§ 11. Uanset § 5, stk. 3, kan tilskud og lån indtil 1. april 1974 ydes til ikke-godkendte institutter efter regler, der fastsættes af handelsministeren. Herunder kan de i medfør af § 8 i lov nr. 207 af 16. juni 1962 om teknologiske institutter og konsulentvirksomhed fastsatte bestemmelser opretholdes for så vidt angår de i medfør af samme lovs § 1, stk. 1, godkendte teknologiske institutter. Bekendtgørelse nr. 184 af 19. maj 1972 om statstilskud til konsulentvirksomhed forbliver i kraft.

§ 12. I lov nr. 199 af 24. maj 1972 om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen foretages følgende ændringer:

1. I § 1, stk. 1, ændres „fem“ til „seks“.
2. I § 1, stk. 2, indsættes efter ordet „områder“: „de tekniske videnskaber“.
3. I § 5, stk. 2, ændres „fem“ til „seks“ og „Danmarks Teknisk-Videnskabelige

Forskningsråd . . . . . et medlem,“
udgår.

§ 13. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Bemærkninger til lovforslaget.

1. Dansk erhvervsliv har i 1960'erne været præget af en tilpasnings- og omstruktureringsproces, som må ventes fortsat og forstærket i 1970'erne. De krav, som en stadigt stigende levestandard og udviklingen af velfærdssamfundet stiller, vil sammen med den stigende internationalisering af erhvervsliv og andre samfundsfunktioner nødvendiggøre, at erhvervslivets produktivitet og konkurrenceevne stadig øges. Samtidig vil hensynet til de menneskelige og naturgivne omgivelser stille særlige krav med hensyn til de betingelser, hvorunder produktion, omsætning og forbrug kan udvikle sig.

En af forudsætningerne for, at erhvervslivet og de øvrige sektorer af samfundet skal kunne løse disse opgaver under acceptable vilkår, er en fortsat overførsel af viden til praktisk anvendelse. Den hjælpefunktion, hvorved ny viden og kendskab til nye materialer, nyt udstyr og nye metoder ved produktion, afsætning, planlægning og virksomhedsledelse bliver indsamlet, udviklet og formidlet til praktisk nyttiggørelse i erhvervslivet og andetsteds, betegnes som teknologisk service.

Denne servicevirksomhed, som dels udføres af virksomhederne selv og dels af en række institutioner, organisationer eller virksomheder, som har specialiseret sig med henblik på at udføre denne funktion på ét eller flere områder og under varierende former, har været under meget kraftig vækst navnlig i 1960'erne. Talmæssige oplysninger om denne udvikling foreligger fra en kreds af selvejende institutter (de teknologiske institutter og de til Akademiet for de Tekniske Videnskaber knyttede institutter, ATV-institutterne), hvor omsætningen fra 1950 til 1970 er næsten 20-doblet. Størstedelen af denne stigning fandt sted i 1960'erne, hvor omsætningen voksede fra ca. 25 mill. kr. til ca. 133 mill. kr. alene på disse institutter. En lige så stor serviceomsætning på det teknologiske område gennemføres af en række andre institutioner, laboratorier og organisationer m. v., private såvel som statslige. Hertil

kommer den meget betydelige private servicevirksomhed, som drives på kommerciel basis, og om hvis omsætning der ikke foreligger talmæssige oplysninger.

2. Igennem en lang årrække har der fra statens side været ydet finansiel bistand til en række af de selvejende, almennyttige institutioner, der har specialiseret sig i denne virksomhed. Det er sket ud fra en erkendelse af betydningen af disse servicefunktioner for det danske samfunds udvikling til et moderne industri- og servicesamfund. Den omstændighed, at dansk erhvervsliv i overvejende grad består af mindre virksomheder, som ikke har forudsætninger for hver for sig at opbygge og udvikle sådanne hjælpefunktioner, har yderligere tilskyndet det offentlige til at medvirke ved finansieringen af en række teknologiske serviceinstitutter som et naturligt led i en udviklingsfremmende erhvervspolitik.

Denne finansieringsbistand har været ydet ad forskellige kanaler og efter stærkt varierende principper. Over Handelsministeriets budget har der gennem en lang årrække været ydet tilskud til teknologiske institutter under regler, som i 1961-62 blev udskilt fra den tidligere fælles lovgivning om tekniske skoler, teknika og teknologiske institutter. Mens den tekniske undervisning overførtes til Undervisningsministeriets område, erkendtes det, at de teknologiske institutters opgave fortrinsvis var at virke som serviceorganer for håndværk og industri gennem udførelse af konsultations- og forsøgsvirksomhed og visse dermed naturligt sammenhørende undervisningsopgaver, som rettede sig direkte til virksomhederne og deres medarbejdere. I loven - nr. 207 af 16. juni 1962 (jfr. bilaget) - blev der samtidig indsat bestemmelser om støtte til konsulentvirksomhed inden for arbejdsmarkedets og byerhvervenes organisationer. Uden for denne lovs rammer yder Handelsministeriet desuden efter tilslutning fra Folketingets finansudvalg tilskud til standardiseringsar-

bejdet inden for Dansk Standardiseringsråd og Dansk Elektroteknisk Komité, mens tilskud til Dansk Ingeniørforenings Normorganisation ydes af Boligministeriet, der ligeledes yder tilskud til byggestandardisering, som udføres af Dansk Standardiseringsråd. Endelig kan nævnes, at Handelsministeriet gennem en årrække har ydet et beskedent tilskud til foreningen Teknisk Hjælp for Ubejmedle, der bl. a. bistod private opfindere. Denne funktion er nu overført til Teknologisk Instituts Opfinderkontor, som arbejder i nær kontakt med Fondet til fremme af teknisk og industriel udvikling (jfr. lov nr. 104 af 20. marts 1970) og med Patentdirektoratet.

En anden kreds af institutter, ATV-institutterne, er — hovedsagelig i årene efter sidste verdenskrig — vokset op omkring Akademiet for de Tekniske Videnskaber. Det drejer sig om tekniskvidenskabelige specialinstitutter, som især benyttes af private og offentlige virksomheder, der ønsker at fremme produktivitet samt produkt- og procesfornyelse. Gennem 1960'erne har staten gennem Danmarks Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd (DTVF) ydet tilskud til de fleste af ATV-institutterne samt til enkelte andre institutioner, ligesom Statens Teknisk-Videnskabelige Fond (STVF) jævnligt har støttet projekter m. v. udført på disse institutter.

Statsligt finansieret teknologisk service ydes desuden af en række statsinstitutioner, som er oprettet af forskellige ministerier med særlige opgaver for øje. Eksempler herpå er for Handelsministeriets vedkommende Statsprøveanstalten og Statens Husholdningsråd, ligesom der kan være anledning til at nævne Patentdirektoratets servicefunktioner, som i de kommende år må udbygges væsentligt for at sikre erhvervslivet en bedre adgang til at udnytte det meget værdifulde informationsmateriale, som direktoratet råder over. Hvad specielt angår byggeriet må nævnes lov nr. 229 af 19. maj 1971 om fremme af byggeriets udvikling, der omfatter såvel Byggeriets Udviklingsråd (BUR) som Statens Byggeforskningsinstitut (SBI). SBI skal efter loven følge, fremme og udføre teknisk, økonomisk, brugsmæssigt og andet forsknings- og udviklingsarbejde for byggeriet, og det er pålagt BUR, hvis udgifter ligeledes afholdes af Boligministeriet, at virke for, at forsknings- og udviklingsresultater vedrørende byggeri udbredes og udnyttes. Under andre ministeriers budget finansieres f. eks. følgende institutioner, som i større eller mindre omfang giver sig af med teknologisk service: Statens Redskabsprøver, Statens Forsøgsmejeri og Atomenergikommissionens Forsøgsanlæg Rissø. Også institutter og laboratorier på højere lære-

anstalter og navnlig på Danmarks Tekniske Højskole påtager sig i et vist omfang teknologiske serviceopgaver.

3. Den stærke udvikling i den teknologiske serviceomsætning, der har fundet sted i 1960'erne, gælder ikke blot omfanget af denne virksomhed, men også dens karakter og orientering og de forskellige institutgrupperes indbyrdes placering.

Dette foranledigede i juni 1970 Tilsynsrådet for de Teknologiske Institutter til at henlede Handelsministeriets opmærksomhed på, at grænserne mellem en række teknologiske serviceinstitutioners virksomhedsområder var blevet stedse mere flydende, hvilket havde givet anledning til en række overvejelser vedrørende institutternes aktiviteter og struktur. Efter et forslag fra Tilsynsrådet, som støttedes af Danmarks Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd og af Industrirådet, nedsatte Handelsministeriet i november 1970 et udvalg, som skulle overveje forholdene omkring den teknologiske servicevirksomhed, herunder institutternes finansieringsforhold og retningslinjerne for det offentliges tilskudspolitik og dennes styring.

Udvalget afgav den 29. juni 1972 i enstemmighed sin betænkning, der udsendtes i midten af september 1972; den blev samtidig forelagt en lang række ministerier, institutioner og organisationer til udtalelse. På grundlag af det således tilvejebragte materiale er nærværende lovforslag udarbejdet.

4. Udvalget har forsøgt at belyse behovet for teknologisk service og har bl. a. konstateret, at langt den største del af institutternes omsætning finder sted med erhvervslivet; for de to ovenfor omtalte grupper af selvejende almennyttige institutter udgjorde erhvervslivets omsætningsandel i 1970 således godt 4/5 for ATV-institutterne og godt 6/7 for de teknologiske institutter. For de enkelte institutenheder er der dog (ligesom for de øvrige af undersøgelsen omfattede institutioner, laboratorier og organisationer m. v.) væsentlige variationer i klientorienteringen.

Resultaterne af de undersøgelser, udvalget har foretaget, tyder desuden på, at det ikke mindst er større og ofte mere avancerede virksomheder, der benytter sig af institutternes bistand, bl. a. fordi sådanne virksomheder selv beskæftiger teknikere, der er velorienterede om, hvor der er muligheder for at købe de serviceydelse, som virksomheden i det konkrete tilfælde har brug for at skaffe sig udefra. Der opnås således samfundsmæssigt en rationaliseringsgevinst ved at lade sådanne servicefunktioner udføre centralt i stedet for, at de enkelte virksomheder hver især skal investere heri.

Udvalget har samtidig konstateret, at et langt bredere og mere differentieret behov for teknologiske serviceydelser på varierende niveauer foreligger hos det store antal af små og mellemstore virksomheder, som kun i mindre omfang beskæftiger teknisk uddannet personale, og som i mange tilfælde arbejder med en mere traditionel teknik og udrustning. Sådanne virksomheder udgør langt den største del af dansk erhvervsliv, og en meget væsentlig del af erhvervslivets vækstpotentiel er at finde her. Behovet for teknologisk service til denne store kreds af virksomheder er ikke blot meget betydeligt og varieret, men det er samtidig i alt for mange tilfælde ikke erkendt af virksomhederne selv.

For den fortsatte erhvervsmæssige udvikling, der bevæger sig bort fra de arbejdskrævende og mere rutineprægede produktioner og henimod de typisk teknologibaserede (i visse fag også mode- eller designbaserede) produktionsprocesser, er det derfor en central erhvervspolitisk opgave at sikre, at teknisk viden og rådgivning ikke blot er til rådighed, men tillige at den er så let tilgængelig, at den bliver udnyttet effektivt også af mindre virksomheder.

I den nævnte udvalgsbetænkning er det på denne baggrund stærkt understreget, at det offentlige gennem sin medvirken ved planlægning, styring og finansiering af de samlede teknologiske serviceresourcer ikke mindst må lægge vægt på, at der fra serviceinstitutionernes side udfoldes en aktiv og op søgende formidlingsvirksomhed, og at den service, der tilbydes, kan stilles til rådighed på økonomiske vilkår, der ikke på forhånd afskærer væsentlige dele af erhvervslivet fra at benytte sig deraf.

Udvalget har foruden behovet også undersøgt forholdene på en række institutioner i ind- og udland, og betænkningens bilag indeholder et betydeligt materiale herom. På baggrund af disse oplysninger og oplysningerne om behovet for og benyttelsen af teknologisk service har udvalget søgt at afgrænse de funktioner, som typisk må falde ind under de teknologiske serviceinstitutioners samlede virksomhedsområde. Der skal herom henvises til lovforslagets § 4 samt bemærkningerne hertil, som er i overensstemmelse med udvalgets indstilling.

I betænkningen understreges i denne forbindelse betydningen af, at de enkelte institutenheder ikke spreder sig over et stort antal tekniske specialer, men søger at koncentrere sig om, hvad der er mest relevant for erhvervslivets eller andre sektorer arbejds mæssige problemer på det aktuelle tidspunkt samt inden for en overskuelig periode fremover. For et land af Danmarks størrelse er det af afgørende betydning, at institutterne ikke søger at gøre sig selvforsynende med viden, men i vidt omfang byg-

ger på kontakter udadtil, ikke mindst med udenlandske videncentre. Der lægges ligeledes vægt på samarbejdet mellem de teknologiske serviceinstitutter indbyrdes og med erhvervslivet og andre brugergrupper såvel som med den videnskabeligt orienterede forskning.

De fleste teknologiske serviceinstitutioner vil naturligt specialisere sig om nogle få af de i § 4 nævnte aktivitetsformer; men det er af stor betydning, at deres formidlingsvirksomhed kan tage hensyn til brugerens behov gennem en kombination af forskellige formidlingsformer, der til stadighed kan tilpasses efter de aktuelle opgaver, som hele tiden varierer.

5. I sine overvejelser af, hvorledes det offentlige bedst kan medvirke til, at udbudet af teknologiske serviceydelser tilpasses efter behovet og aktivt bidrager til, at dette bliver dækket gennem en økonomisk overkommelig og sagligt kvalificeret indsats, har udvalget gennemgået de forskellige former for statslige tilskud, som i dag ydes til teknologiske serviceinstitutioner. Udvalget finder, at de benyttede tilskudsformer i flere henseender er uhensigtsmæssige og bør ændres, samt at en samlet planlægning og styring af den statslige indsats på dette område vil være en forudsætning for en effektiv udnyttelse af de anvendte ressourcer.

For de selvejende, offentligt støttede serviceinstitutioner udgør den typiske egenindtjening mellem en trediedel og halvdelen af de samlede indtægter, men med store variationer fra institut til institut.

De teknologiske institutters nuværende tilskudssystem er ensidigt baseret på kontrol med udgifter og personaleforhold. Udvalget foreslår, at man i stedet lægger hovedvægten på resultaterne af institutternes aktiviteter, så der skabes incitament til organisatorisk rationalisering og udvikling af aktiviteter, der er optimale for institutternes klientel.

Det af DTVF anvendte tilskudssystem for en række ATV-institutter m.fl. lægger i højere grad vægt på karakteren og relevansen af institutternes aktiviteter og tager hensyn til institutternes likviditet og evne til gennem egen indtjening at bidrage til de almene aktiviteter, som rådet støtter. En sådan ordning, som understreger institutledernes dispositionsfrihed og selvstændige ansvar for drift, personale og finansiering, har udvalget fundet egnet som udgangspunkt for et fremtidigt tilskudssystem for en bredere kreds af institutter. Udvalget har dog ment, at systemet kan forbedres på forskellig måde både ved tilskudsordningens nærmere udformning og ved at skabe bedre grundlag for en mere langsigtet planlægning og budgettering. Her-

udover foreslår udvalget, at der til tilskudssystemet knyttes en låneordning, der kan lette finansieringen af investeringer i anlæg og større udstyrsanskaffelser; en sådan har hidtil kun bestået for de teknologiske institutters vedkommende.

Med tilslutning fra Folketingets finansudvalg yder Handelsministeriet årligt — inden for visse rammer — et tilskud til standardiseringsorganisationernes arbejde af samme størrelse som de tilskud, disse tilsammen modtager fra anden side. Denne ordning finder udvalget meget uhensigtsmæssig og foreslår, at den omlægges efter de almindelige retningslinjer, som lægges til grund for finansieringen af anden teknologisk service.

Endelig ville det efter udvalgets opfattelse være ønskeligt, at planlægning og finansiering af statslige institutioner, som arbejder med teknologisk service som en væsentlig opgave, i størst muligt omfang kunne lægges til rette efter tilsvarende retningslinjer som de af udvalget for godkendte, selvejende institutter foreslåede, således at man kan sikre den bedst mulige koordination.

Udvalgets betænkning redegør nærmere for de enkelte hidtil anvendte tilskudssystemer og påpeger ydermere, at en samlet koordinering, både hvad behovsvurdering og prioritering af de indsatte ressourcer angår, må ske under hensyntagen også til de private servicevirksomheder og -institutioner, som råder over væsentlige dele af de samlede servicesressourcer, og som uden offentlig støtte dækker væsentlige dele af det samlede servicebehov på rent kommerciel basis.

6. På denne baggrund har udvalget stillet forslag om tilrettelæggelsen af et nyt tilskudssystem, hvorved den finansielle indsats af statsmidler foreslås ydet under tre forskellige former: Til institutioner, som opnår særlig godkendelse efter en nærmere — og med mellemrum gentagen — vurdering åbnes adgang til at yde dels programbudgetterede basistilskud og dels lån til delvis finansiering af anlæg og større udstyrsanskaffelser. Til godkendte institutioner såvel som til andre åbnes desuden adgang til at yde såkaldte projekttilskud, som kun i uegentlig forstand er tilskud, idet der snarere er tale om køb af konkrete serviceydelser mod sædvanemæssig betaling.

Nærværende lovforslag følger stort set udvalgets tanker om tilskudsordningen. Der henvises herom til lovforslagets § 5 og til de særlige bemærkninger hertil, som er anført nedenfor.

7. Også med hensyn til den fremtidige styring og planlægning af den statslige indsats på dette om-

råde og de dertil knyttede rådgivende og initiativtagende funktioner følger lovforslaget ret nøje udvalgets indstilling. I § 1 foreslås oprettet et Teknologiråd med de netop nævnte opgaver.

Med Teknologirådets oprettelse overføres forskellige opgaver til dette, som hidtil har været udført af andre organer. Det medfører således, at Tilsynsrådet for de Teknologiske Institutter, som er nedsat af handelsministeren, kan nedlægges, idet dets opgaver fuldtud vil blive varetaget af Teknologirådet.

Også en del af de opgaver, der i dag løses af Danmarks Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd (DTVF) må ventes at overgå til Teknologirådet. Det gælder først og fremmest den tilskudsvirksomhed over for en række institutter, som DTVF hvert år anvender en betydelig del af sine midler og en hel del af sin tid på.

Hovedopgaven for de af DTVF støttede institutter er gennemførelsen af målforsknings- og udviklingsopgaver; men institutterne påtager sig tillige — i varierende omfang — andre serviceopgaver inden for samtlige de i § 4 opregnede aktivitetsgrupper, ikke mindst konsultation, information og prøvning. Deres virksomhed tager i meget betydeligt omfang sigte på at imødekomme erhvervslivets behov.

Udvalget foreslår at samle den statslige finansieringsbistand til teknologiske serviceinstitutioner under Teknologirådets ansvarsområde og dermed aflaste DTVF for tilskudsopgaver med sigte på erhvervsorienteret forskning. I sin årsberetning for 1970-71 har DTVF bl.a. udtrykt ønske om i højere grad end hidtil at lægge vægt på den rådgivende og initiativtagende virksomhed, som efter lov nr. 243 af 10. juni 1960 om Danmarks Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd og Statens Teknisk-Videnskabelige Fond er DTVF's egentlige opgave samtidig med, at loven pålægger Forskningsrådet at følge forskningen og forskeruddannelsen inden for sit område.

Såvel i betænkningen om „teknologisk service“ som i den udtalelse herom, som Handelsministeriet og Undervisningsministeriet har modtaget fra DTVF, er der lagt vægt på, at den grundlæggende teknisk-videnskabelige forskning og dennes langsigtede betydning tages op til særlig overvejelse, og at denne opgave varetages af et teknisk-videnskabeligt forskningsråd. Dette er samtidig i overensstemmelse med den opfattelse, som kom til udtryk i betænkningen af 4. maj 1972 over forslag til lov om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen, som blev afgivet af Folketingets udvalg angående videnskabelig forskning. Folketingsudvalget gav deri udtryk for den opfattelse, at det ville være ønskeligt, at et teknisk-videnskabeligt forsknings-

råd inddrages direkte under den nu fastlagte organisatoriske ramme (d.v.s. samme lovramme som gælder for de fem øvrige forskningsråd). Undervisningsministeren gav samtidig over for udvalget tilsagn om, at spørgsmålet om en justering af det da foreliggende lovforslag, for så vidt angik det teknisk-videnskabelige område, skulle optages til behandling i indeværende folketingssamling samtidig med behandlingen af nærværende lovforslag.

Efter aftale med undervisningsministeren er der derfor i nærværende lovforslags §§ 10 og 12 stillet forslag om ophævelse af den særlige lov om DTVF og STVF og om oprettelsen af et nyt teknisk-videnskabeligt forskningsråd inden for den lovramme, som er tilvejebragt ved lov nr. 199 af 24. maj 1972 om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen. Om afgrænsningen mellem det nye forskningsråds og Teknologirådets opgaver henvises til bemærkningerne til lovforslagets § 4. Hovedsynspunktet ved denne afgrænsning vil være, at de forskningspolitiske styrings- og planlægningsopgaver varetages af forskningsrådet sammen med de fondsopgaver, som hidtil er varetaget af STVF, mens de erhvervspolitiske opgaver, der er opregnet i lovforslagets § 1, jfr. § 4, henføres til Teknologirådet på samme måde, som det tidligere lånefond for erhvervsforskning allerede i 1969 blev overført fra Undervisningsministeriets til Handelsministeriets område og senere ved lov nr. 104 af 20. marts 1970 om „Fondet til fremme af teknisk og industriel udvikling“ blev udskilt fra loven om DTVF/STVF.

Bestemmelser vedrørende det nye forskningsråd vil af undervisningsministeren blive indarbejdet i bekendtgørelse nr. 482 af 10. november 1972 ved en ændring af denne. Om Teknologirådets opbygning og arbejdsform henvises til bemærkningerne til § 3.

8. I udvalgsbetænkningen om „teknologisk service“ er der lagt vægt på, at tilskudsordningen for byerhvervs- og arbejdsmarkedetsorganisationernes konsulenttjenester bevares og fortsat administreres under samme lovramme som den offentlige støtte til teknologisk service. Lovforslagets §§ 6-8 følger dette forslag; man har derimod ikke ment at burde følge udvalgets ønske om at udvide kredsen af de organisationer, som konsulentordningen tager sigte på, til også at omfatte visse efteruddannelsesorganisationer. Der henvises herom til de særlige bemærkninger til §§ 6-8.

9. Efter lovforslagets § 2 stilles midler til løsning

af Teknologirådets opgaver til rådighed på de årlige finanslove.

På Handelsministeriets budget er for finansåret 1972-73 afsat ialt 92,0 mill. kr. til finansieringsbistand (tilskud og lån) til teknologiske serviceinstitutioner omfattende teknologiske institutter og standardisering samt Statsprøveanstaltens nettoudgifter (1,0 mill. kr.). Herved ses bort fra tilskudet til byerhvervenes og arbejdsmarkedets konsulenttjenester, der fortsat tænkes holdt uden for Teknologirådets bevillingsramme. Til rådighed for DTVF/STVF til ydelse af tilskud og drift er der på finansloven for 1972-73 afsat 28,0 mill. kr. på Undervisningsministeriets budget.

Efter betænkningen om „teknologisk service“ er der et skønt behov for bevillinger til teknologisk service stigende fra 115 mill. kr. i 1973-74 til 150 mill. kr. i 1976-77. Disse beløb må nødvendigvis bero på et skøn over, i hvilket omfang teknologiske serviceinstitutioner vil søge tilskud og lån fra Teknologirådet, og i hvilket omfang Rådet mener at kunne imødekomme disse ansøgninger bl. a. i lys af de aftaler, der træffes med godkendte institutioner om tilskudsgrundlaget og under hensyn til behovet for at yde projekttilskud (jfr. herom bemærkningerne til § 5). Ved opstillingen af de nævnte skøn er udvalget gået ud fra den foreløbige antagelse, at samtlige af DTVF støttede institutter vil søge godkendelse i henhold til forslaget § 5, stk. 3, samt at der skal være mulighed for at støtte en rimelig vækst i aktiviteterne i overensstemmelse med de ventede behovsstigninger, herunder gennem ydelse af projekttilskud. De nævnte tal omfatter ikke Rådets og sekretariatets driftsudgifter, der må anslås til ca. 2 mill. kr. pr. år.

En samlet bevillingsramme for 1973-74 til drift, tilskud og lån på 117 mill. kr. vil kunne dækkes af de på finanslovforslaget forudsete bevillinger, der for Handelsministeriets vedkommende (i april 1972 prisniveau) udgør ialt 107,5 mill. kr. og for Undervisningsministeriets vedkommende (DTVF/STVF) 31,6 mill. kr., ialt 139,1 mill. kr. Til et nyoprettet teknisk-videnskabeligt forskningsråd vil der inden for samme ramme til råds- og fondsopgaver samt drift være 22,1 mill. kr. til rådighed.

På grundlag af finanslovforslaget for 1973-74 og budgetoverslagene for de tre følgende finansår kan nedenstående oversigt opstilles. I oversigten er Statsprøveanstaltens nettoudgifter (1,2 mill. kr. i 1973/74) dog ikke medtaget.

Mill. kr.	1973/74	1974/75	1975/76	1976/77
Handelsministeriet	106,3	117,2	128,6	127,6
DTVF/STVF	31,6	33,1	33,6	35,0
Tilsammen	137,9	150,3	162,2	162,6
<i>Fremtidige rammer:</i>				
Teknologirådet {				
tilskud og lån	113,8	123,6	135,6	135,6
drift	2,0	2,0	2,0	2,0
Teknisk videnskab	22,1	24,7	24,6	25,0
Tilsammen	137,9	150,3	162,2	162,6

Inden for de gældende budgetrammer, således som disse er reduceret i forbindelse med de af regeringen gennemførte besparelser, vil der hermed være skabt mulighed for at stille de i betænkningen om „teknologisk service“ foreslåede beløb til rådighed for Teknologirådet. Samtidig vil der til det nye teknisk-videnskabelige forskningsråd være beløb til disposition, der tillader en fortsættelse af de af STVF hidtil løste fondsopgaver (der kun i beskedent omfang kan ventes aflastet gennem Teknologirådets projektfinsiering), samt varetagelsen af egentlige rådsopgaver.

Når det for 1976-77 afsatte beløb uanset betænkningens skøn over finansieringsbehovet er af samme størrelse som for 1975-76, er dette en følge af de for dette budgetoverslagsår fastsatte budgetteringsrammer, der er udtryk for regeringens langsigtede udgiftspolitik.

Lovforslaget medfører ikke økonomiske konsekvenser for kommuner eller amter.

Derimod vil forslaget gennemførelse få visse personalemæssige konsekvenser. Som det fremgår af bemærkningerne til § 3, stk. 4, vil lovens bestemmelser og herunder ikke mindst de meget krævende opgaver, som pålægges Teknologirådet i forbindelse med gennemførelsen af de nye tilskudsbestemmelser, der skal sikre en mere effektiv udnyttelse af de indsatte ressourcer, samt i forbindelse med Rådets planlæggende, rådgivende og initiativtagende funktioner, gøre det nødvendigt, at Rådets sekretariat får den fornødne kapacitet og kompetence.

Det vil være nødvendigt, at sekretariatet fuldt udbygget kan disponere over ca. 25 medarbejdere, hvoraf omkring halvdelen med højere teknisk og anden akademisk uddannelse. Handelsministeriets personale vil ikke blive aflastet for opgaver af et omfang, der overstiger de nye opgaver, som loven pålægger Handelsministeriet. Kan en del af DTVF's og STVF's sekretariatspersonale (der tillige varetager administrationen af Forskningscentret ved Hørsholm) frigøres som følge af det nye forsknings-

råds mindre omfattende opgaver, vil et dertil svarende antal stillinger kunne overføres til Teknologirådet, hvis personalebehov dermed reduceres tilsvarende.

10. Til lovforslagets enkelte paragraffer skal gøres følgende bemærkninger:

Til § 1.

Det er lovens formål at medvirke til, at kendskabet til teknologiske fremskridt med størst mulig effekt bliver udbredt til og nyttiggjort af erhvervslivet såvel som af andre sektorer af det danske samfund. Til løsning af denne opgave foreslås oprettet et Teknologiråd.

Det er Teknologirådets opgave at holde sig orienteret om den tekniske og erhvervsmæssige udvikling i ind- og udland for herved at kunne vurdere de muligheder og udfordringer, denne udvikling indebærer for erhvervslivet og samfundet iøvrigt. På grundlag heraf skal Rådet overveje og enten selv iværksætte eller rådgive om foranstaltninger, der kan fremme den teknologiske udvikling her i landet. Der er således tale om en udredende og rådgivende virksomhed med bredt sigte og navnlig med sigte på at skabe det bedst mulige grundlag for en udviklingsfremmende erhvervspolitik. Der er et stadigt og voksende behov for sagkyndig vurdering af teknologiske problemer i forbindelse med lovgivning og andre foranstaltninger på forskellige områder, ligesom også problemer, der ikke i sig selv er af teknologisk art, ofte må vurderes ud fra en teknologisk synsvinkel; teknologiske problemer indtager desuden en væsentlig plads i det internationale samarbejde på det industripolitiske område. Det er hensigten at benytte den sagkundskab, som vil blive samlet i Teknologirådet (eller som dette vil kunne trække på), til sådanne rådgivende funktioner. Såvel den offentlige sektor som erhvervslivet vil efter behov kunne benytte sig af Teknologirådet og af den sagkundskab, dette kan trække på,

til rådgivning om den praktiske nyttiggørelse af teknologiske fremskridt, ligesom Rådet ved udvælsen af denne funktion vil kunne tage selvstændige initiativer.

Teknologirådets planlæggende, administrerende, initiativtagende og rådgivende funktioner vil iøvrigt være koncentreret om den teknologiske servicevirksomhed. Også med henblik herpå vil den nævnte bredere baggrund være nødvendig. Den økonomiske støtte til institutter o. a., der yder teknologisk service, har hidtil været ydet ad forskellige kanaler og efter stærkt varierende principper. Denne funktion foreslås nu samlet hos Teknologirådet og udøvet efter ensartede principper (jfr. § 5). Rådet vil dermed få de bedst mulige vilkår for en samlet vurdering både af erhvervslivets og det øvrige samfunds behov for serviceydelser på det teknologiske område og for en samordning af de ressourcer, der er eller fremover vil blive stillet til rådighed for denne virksomhed.

Til § 2.

Der henvises til de almindelige bemærkninger, der i pkt. 9 redegør for lovens bevillingsmæssige konsekvenser.

Til § 3.

Teknologirådet tænkes sammensat af indtil 12 medlemmer, der udpeges af handelsministeren, herunder også Rådets formand og næstformand. 12 medlemmer er det maksimale antal, og det vil eventuelt være hensigtsmæssigt, om denne ramme ikke straks udfyldes fuldtud. Der åbnes derved mulighed for senere at supplere Rådet med nye medlemmer, når dette måtte blive aktuelt, ligesom det ved vakance ikke vil være nødvendigt straks at finde frem til en afløser.

Man har i det hele taget ved Rådets sammensætning søgt at skabe så fleksible rammer som muligt. § 3, stk. 2, fastsætter således, at der ved udpegelsen skal lægges vægt på den indsigt og sagskundskab, som de enkelte medlemmer repræsenterer. Der er derfor ikke givet bestemte organisationer eller institutioner en direkte indstillingsret. Handelsministeren vil selv sagt i et sådant anliggende rådføre sig med repræsentanter for erhvervslivet, den offentlige sektor og andre kredse med særlig interesse for den teknologiske udviklings problemer og for de forhold, som Rådet iøvrigt kommer til at beskæftige sig med. En egentlig indstillingsret medfører, at der ikke på forhånd kan tages hensyn til den særlige indsigt, de udpegede medlemmer tilsammen kommer til at repræsentere. Ved den i stk. 2 foreskrevne

fremgangsmåde vil der være bedre mulighed for at sikre en sådan sammensætning af erhvervmæssig, teknologisk og samfundsmæssig indsigt, at Rådet sættes i stand til at foretage en alsidig vurdering af den teknologiske servicevirksomheds forudsætninger og udnyttelsesmuligheder.

I henhold til stk. 3 fastsætter handelsministeren Rådets *forretningsorden*. Det er bl.a. tanken heri at fastsætte regler om valgperioden for de enkelte medlemmer, der indtil videre tænkes fastsat til 3 år og således, at medlemmerne afgår på skift, men med mulighed for genvalg én gang.

I forretningsordenen er det desuden hensigten at fastlægge, i hvilket omfang de af Rådet behandlede spørgsmål vil kunne forelægges for Handelsministeriet. Hovedprincippet vil være, at Rådet træffer endelige afgørelser. For at undgå dobbeltadministration bør kun visse spørgsmål af helt principiel karakter forelægges Handelsministeriet. Dette vil allerede i henhold til § 5, stk. 3-7, gælde med hensyn til godkendelsen af de enkelte institutter, og det samme må gælde tilbagekaldelsen af sådanne godkendelser med ét års varsel, hvad enten det sker ved udløbet af en godkendelsesperiode eller i periodens løb, hvor særlige forhold gør sig gældende. Herudover vil det formentlig være rimeligt, at helt principielle spørgsmål vedrørende fortolkning af loven eller de af Handelsministeriet fastsatte bestemmelser kan forelægges Handelsministeriet efter ønske fra Rådets formand eller et vist antal af dets medlemmer. Sådanne forelæggelser bør dog være ledsaget af en indstilling fra Rådet eller af udtalelser fra dets flertal og mindretal.

Vedrører sådanne helt principielle fortolkningsproblemer spørgsmål bestemmelserne om ydelse af basistilskud og lån til godkendte institutter, bør der formentlig også åbnes adgang for, at et eller flere institutter, for hvilke spørgsmålet har direkte og væsentlig betydning, kan kræve et sådant spørgsmål forelagt for Handelsministeriet ledsaget af Rådets indstilling eller udtalelser.

I henhold til stk. 4 vil der af Handelsministeriet blive oprettet et *sekretariat* til bistand for Rådet.

I sin udtalelse til Handelsministeriet vedrørende betænkningen om „teknologisk service“ har Tilsynsrådet for de Teknologiske Institutter, hvis opgaver efter forslaget vil overgå til Teknologirådet, givet udtryk for, at det foreslåede tilskudssystem vil kunne medføre en væsentlig og meget ønskelig effektivisering i udnyttelsen af de statslige tilskuds midler; men Tilsynsrådet har samtidig understreget, at udformningen og administrationen af den statslige planlægnings- og finansieringsvirksomhed efter de foreslåede retningslinjer vil stille væsentligt

større krav til det nye råd og dets sekretariat end de forskellige tilskudsprincipper, der hidtil har været gældende. Tilsynsrådet har derfor kun kunnet anbefale de foreslåede omlægninger og forbedringer under den forudsætning, at Rådet får adgang til at betjene sig af den fornødne sekretariats- og konsulentbistand, uden hvilken betænkningens øvrige forslag ikke kan administreres på forsvarlig måde.

Skal Rådet løse de meget betydelige og i flere henseender stærkt arbejdskrævende opgaver, der vil påhvile det, og skal det kunne koncentrere sig om de mere principielle problemer og de egentlige planlægnings- og styringsopgaver, må det ydermere undgås, at Rådet tvinges til at anvende den væsentligste del af sin tid til behandling af detailproblemer og tilskudsadministration. Sådanne opgaver må derfor kunne overlades til sekretariatet, der tillige må være i stand til at tilrettelægge og tildels gennemføre de udrednings- og kontaktopgaver, som Rådets arbejde vil nødvendiggøre. Det vil derfor være nødvendigt, at sekretariatet får den dertil fornødne kapacitet, kompetence og selvstændighed.

Når det er foretrukket, at sekretariatet oprettes under Handelsministeriet, skyldes det tillige, at det af rationaliseringshensyn er anset for ønskeligt, at Handelsministeriet kan overdrage sekretariatet varetagelsen af andre opgaver af beslægtet karakter. Der tænkes her bl. a. på muligheden af at integrere sekretariatet for Statens Tekniske Prøvenævn, som foreslås oprettet i det af handelsministeren den 15. december 1972 forelagte lovforslag, med Teknologirådets sekretariat.

Som det fremgår af § 5 og bemærkningerne dertil, vil iværksættelsen af det foreslåede tilskudssystem forudsætte, at der finder en gennemgang sted af forholdene på de enkelte institutioner, der søger godkendelse i henhold til § 5, stk. 3, ligesom der skal sluttes aftale med hver enkelt institution om dens tilskudsgrundlag for den kommende periode og om tilrettelæggelsen af budgettering, regnskabsføring og rapportering samt udarbejdes indstilling fra Rådet til Handelsministeriet om godkendelse. Det vil formentlig på længere sigt være muligt at indrette en vis turnusordning for denne regelmæssigt tilbagevendende gennemgang af de enkelte institutters forhold, der er meget væsentlig for en effektiv varetagelse af Rådets planlægnings- og styringsopgaver; men det er tanken, at den første gennemgang for samtlige de institutioner, der ved lovens ikrafttræden ansøger derom, skal være tilendebragt senest i løbet af ét år fra lovens ikrafttræden.

For at kunne løse denne opgave på så kort tid og for at undgå, at sekretariatet meget hurtigt skal udbygges til et sådant omfang, at det alene kunne

magte en sådan éngangsbelastning, er det tanken i væsentligt omfang at benytte sagkyndig *konsulentbistand* til denne opgave.

I Rådets forretningsorden er det derfor hensigten at fastsætte en bestemmelse om, at Rådet efter aftale med Handelsministeriet kan få adgang til at benytte betalt konsulentbistand til løsning af opgaver — herunder også større udredningsopgaver —, som for en begrænset tid kræver adgang til en bestemt ekspertise.

Rådet må desuden kunne oprette *udvalg og arbejdsgrupper* i det omfang, det vil være hensigtsmæssigt for at sikre den fornødne bistand fra den meget brede sagkundskab, som Rådet kan få brug for at inddrage i sit arbejde. Både blandt erhvervslivets brugere af teknologisk service og inden for forskellige grupper af institutter arbejdes der allerede aktivt med at skabe organisatorisk baggrund for at kunne yde en sådan rådgivende bistand bl. a. i forbindelse med behovsudredninger, samarbejdsprojekter o. a.

Til § 4.

I § 4 er teknologisk service begrebsmæssigt afgrænset. Der opregnes her en række bistandsformer, hvorunder denne servicevirksomhed kan udøves, og som det er fundet hensigtsmæssigt at samle under én fælles lovramme.

De opregnede aktiviteter udøves alle af den kreds af institutter o. a., der må ventes at ville benytte sig af de finansieringsmuligheder, som lovforslaget tager sigte på at etablere.

Med hensyn til forsknings-, udviklings- og forsøgsarbejde under d) fremgår det af formuleringen, at der her er tale dels om løsning af konkrete og aktuelle problemer af teknologisk karakter, d. v. s. opgaver som indgår direkte i bistandsfunktionerne over for virksomheder eller grupper af virksomheder inden for erhvervslivet eller i den offentlige sektor, og dels om udviklingen af de bidrags-, værktøjer i form af viden, træning og udstyr m. v., som er nødvendige, hvis servicevirksomheden skal ydes på et tilstrækkeligt avanceret og kvalitetsmæssigt tilfredsstillende niveau.

Det er således for de fleste teknologiske serviceinstitutioners vedkommende nødvendigt eller ønskeligt, at der findes forskningsressourcer, omend disses omfang vil variere fra institut til institut. Selv om den statslige indsats med hensyn til disse institutters basisfinansiering vil blive ydet gennem Teknologirådet (jfr. bemærkningerne til § 5), vil forsknings- og udviklingsopgaver kunne placeres på institutterne og finansieres på projektbasis af alle, pri-

vate såvel som offentlige rekvisitter, herunder også af forskningsrådene, der tillige vil tage serviceinstitutternes større eller mindre forskningsressourcer i betragtning i forbindelse med den almindelige forskningsplanlægning.

Der er således ikke tale om, at Teknologirådet overtager eller dublerer nogen del af de offentlige planlægnings- og styringsfunktioner i forhold til den videnskabelige forskning, som er forskningsrådenes og det nyoprettede Planlægningsråd for Forskningsopgave. Det er derimod hensigten, at Teknologirådet skal opretholde en nær og stadig kontakt med Planlægningsrådet og forskningsrådene, herunder også Atomenergikommissionen og ikke mindst det nye teknisk-videnskabelige forskningsråd, som (jfr. § 12) vil indgå som et led i den under Undervisningsministeriet etablerede forskningsrådsorganisation med opgaver af samme karakter som dem, den gældende — nylig reviderede — lovgivning pålægger de øvrige fem forskningsråd. Også denne kontakt vil medvirke til, at afgrænsningsproblemer mellem rådernes opgaver kan undgås.

Også med andre offentlige planlægnings- og styringsorganer, som arbejder på specialområder, må Rådet opretholde en nær kontakt. Det gælder således ikke mindst Byggeriets Udviklingsråd, der ved loven af 19. maj 1971 har fået pålagt at arbejde med byggeriets udviklings- og strukturproblemer og virke for, at der gennemføres teknisk, økonomisk og andet forsknings- og udviklingsarbejde samt norm-, typiserings-, prøvnings- og godkendelsesarbejde vedrørende byggeriet.

Ud over de i nr. 1-7 opregnede servicefunktioner nævnes under nr. 8 andre former for formidlingsopgaver. Af sådanne opgaver nævner betænkningen om „teknologisk service“ bl.a. deltagelse i samarbejds- og interessegrupper, intern uddannelse af medarbejdere samt kontakt- og public relationsopgaver, som er en formentlig noget forsømt, men meget væsentlig funktion, hvis man vil sikre den bedst mulige kontakt og vekselvirkning mellem videncentre og de brugere, som disse centres virksomhed tager sigte på. Herudover ønskes der under nr. 8 åbnet mulighed for, at nye former for formidlingsvirksomhed til stadighed kan tages op uden at gøre en revision af de i loven opregnede aktivitetsformer nødvendig, så længe det drejer sig om aktiviteter, der som nævnt i indledningen til § 4 går ud på at udvikle, indsamle og bearbejde teknisk og dermed sammenhørende virksomhedsøkonomisk og ledelsesmæssig viden og formidling heraf til praktisk anvendelse inden for erhvervslivet, den offentlige sektor eller samfundet iøvrigt.

Det understreges, at der ved den i § 4 fore-

tagne opregning af aktiviteter ikke på forhånd er taget stilling til, i hvilket omfang Teknologirådet i medfør af § 5 bør medvirke ved finansieringen af disse aktiviteter i de enkelte konkrete tilfælde. I mange tilfælde drejer det sig om serviceydelser, som bør betales af rekvisitterne, jfr. iøvrigt bemærkningerne til § 5.

Til § 5.

§ 5 indeholder de nye og ensartede bestemmelser for den statslige støtte til teknologisk service.

Der er tale om nye principper og metoder for prioritering af opgaver, der kan nyde støtte, og for beregning af de beløb, der kommer til udbetaling. For at opnå større effekt af de indsatte ressourcer foreslås det, at man forlader det for de teknologiske institutter hidtil anvendte princip, hvorefter det — inden for de årligt fastsatte bevillingsrammer — er en bogholderimæssig opgørelse af udgifternes størrelse, der er afgørende for størrelsen af de udbetalte tilskud. I stedet tænkes tilskudene fordelt på grundlag af Rådets værdisvurdering af de ydelser, som ansøgerne tilbyder enten i form af nærmere udformede arbejdsprogrammer, der aftales med Rådet (basistilskud), eller i form af projekter, som Rådet ønsker gennemført og er rede til helt eller delvis at betale for i form af projekttilskud. Endelig tænkes der fortsat åbnet adgang til at yde lån til faste anlæg og større udstyrsanskaffelser.

Basistilskud og lån repræsenterer tilsammen den statslige indsats for at opretholde og udvikle et viden- og formidlingsberedskab, der står til rådighed for erhvervslivet og samfundet iøvrigt med henblik på udførelsen af serviceopgaver på det teknologiske område. Disse to former for finansieringsbistand foreslås derfor forbeholdt den kreds af institutter m. v., som i henhold til § 5, stk. 3, opnår særlig godkendelse hertil på grundlag af en indstilling fra Rådet, der forinden foretager en nærmere gennemgang af det enkelte instituts forhold; det er tanken, at denne gennemgang skal gentages med nogle års mellemrum, og godkendelsen ydes derfor for højst 5 år ad gangen (jfr. bemærkningerne til stk. 3).

Hensigten med at yde *basistilskud* må i hvert enkelt tilfælde være et samfundsmæssigt ønske om, at der på det pågældende område skal være et som institut etableret videncenter med en almennyttig målsætning, som på grundlag af medarbejdernes viden og øvrige kvalifikationer og med fornødent udstyr påtager sig at indsamle, analysere, efterprøve, bearbejde og videregive tilgængelige forskningsresultater og anden organiseret viden, og som på relevante områder tillige er i stand til ved selvstæn-

F. t. l. om teknologisk service.

digt forsknings-, udviklings- og forsøgsarbejde at tilvejebringe viden og udviklingsresultater.

Formålet hermed er at sætte instituttet i stand til gennem formidlingsarbejde og andre teknologiske serviceaktiviteter (jfr. § 4) at virke aktivt for, at forskningsresultater og anden viden, som er egnet for og tilpasset til danske forhold, bliver gjort bekendt for og nyttiggjort af erhvervslivet og samfundet iøvrigt. For at opnå den størst mulige effekt og den bedst mulige udnyttelse af de disponible ressourcer må der gennem en opsøgende kontakts virksomhed etableres et fortsat og nært samarbejde med andre videncentre i ind- og udland og med brugerne af instituttets ydelser.

Det påtænkte tilskudssystem understreger instituttledelsens selvstændige ansvar for instituttets økonomi og dets personale- og andre driftsmæssige forhold iøvrigt. Den omstændighed, at intet institut på længere sigt vil være sikret basistilskud til driften, vil gøre det nødvendigt for ledelsen at tilrettelægge instituttets arbejdsprogram og dets drift iøvrigt samt at planlægge dets udvikling og investeringer under nøje hensyntagen til de indtægter, instituttets virksomhed kan indbringe.

Indtægterne vil for det første hidrøre fra honorarindtægter fra instituttets klienter, licensindtægter og bidrag fra interesserede organisationer og fonds m. v. Den enkelte klients afgørelse af, om han vil benytte de af instituttet tilbudte ydelser, vil afhænge af, om værdien af disse ydelser forekommer ham at stå i et rimeligt forhold til størrelsen af det honorar, han må betale. På samme måde er det tanken med det foreslåede tilskudssystem, at størrelsen af et eventuelt basistilskud fra det offentlige vil afhænge af Teknologirådets vurdering af, hvor meget og på hvilken måde instituttet vil bidrage til udviklingen af erhvervslivet eller til løsningen af andre samfundsrelevante opgaver, som ønskes fremmet ad denne vej, og om denne indsats tilbydes til en forsvarlig pris.

For at sikre, at de disponible statslige tilskuds- og lånemidler med størst mulig effekt sættes ind på løsningen af de aktuelle teknologiske udviklings- og andre serviceopgaver, som til enhver tid prioriteres højest, er det nødvendigt, at der tilrettelægges et overskueligt og ensartet budgetterings- og rapporteringssystem, der gør tværgående sammenligninger mulige.

Denne opgave vil komme til at påhvile Teknologirådet og må løses i snævert samarbejde med institutter og brugere. Det er tanken, at basistilskud skal ydes på grundlag af en programbudgettering, som de enkelte institutter må tilrettelægge som led i den aftale, der træffes med Rådet i forbindelse med

godkendelsen. Dette vil blive én af Rådets væsentligste arbejdsopgaver umiddelbart efter dets opretelse.

De aktiviteter, hvortil der typisk kan blive tale om at yde basistilskud, falder i to grupper: Dels de mere „interne“ funktioner, hvorved instituttet opbygger, udbygger og vedligeholder sit beredskab af viden, sit udstyr og sine ressourcer iøvrigt, og dels de egentlige „udadrettede“ serviceopgaver, som ud fra erhvervspolitiske eller andre samfundsmæssige hensyn ikke — eller kun delvis — bør betales af brugerne, og som det ikke vil være hensigtsmæssigt at projektfinansiere. I begge tilfælde må disse aktiviteter indgå i nærmere formulerede arbejdsprogrammer og i de på grundlag deraf opstillede programbudgetter.

De „interne“ programmer kan omfatte f. eks. den stadige å jourføring af personalets viden og uddannelse, optræning til specielle serviceopgaver, indsamling af viden om nye teknologier bl.a. ved abonnementer, kontakter med andre videncentre i ind- og udland, gennemførelse af forsknings- og forsøgsopgaver, udvikling af nyt udstyr eller af nye kurser, udarbejdelse af projekter, gennemførelse af behovsundersøgelser o. m. a.

De „udadrettede“ opgaver, som kan indgå i arbejdsprogrammerne, kan f. eks. omfatte konsultations- og kursusprogrammer, som med erhvervspolitisk sigte ønskes gennemført til reducerede honorartakster for f. eks. at tilskynde bestemte sektorer til at tage en ny teknik eller nye ledelsesværktøjer i anvendelse eller på anden måde gennemføre foranstaltninger, der fremmer produktivitet og konkurrenceevne. Der kan være behov for på fordelagtige honorarvilkår at stille tilbud om efter- eller videreuddannelse til rådighed f. eks. for erhvervsgrupper med praktisk faglig uddannelse i overensstemmelse med det almindelige princip om, at undervisning bør være billig og ikke gratis. Der kan også være tale om løsningen af avancerede og udviklingsprægede opgaver, som sætter instituttet i stand til at medvirke til en erhvervsmæssig fornyelse, der først på længere sigt kan blive indtægtsgivende på honorarbasis. Institutterne yder i vidt omfang en vis biblioteks- og informationservice, som ofte er gratis for de klienter, der henvender sig, og som udgør et vigtigt middel til at skabe kontakt mellem institutter og erhvervsvirksomheder, og det samme gælder den opsøgende informationsformidling, som er en væsentlig serviceopgave, der ikke på kort sigt vil være indtægtsgivende. Endelig må nævnes, at serviceinstitutioner i kraft af deres ekspertviden og kontakter i betydeligt omfang inddrages i udvalgsarbejde, råd og nævn og andre samarbejdsopgaver,

samarbejdsparterne i mange tilfælde ikke er indstillet på eller har mulighed for at yde særligt vederlag for. Bl. a. er det i visse tilfælde et vilkår for deltagelse i internationalt samarbejde, at sekretariatsopgaverne fordeles mellem de deltagende lande og udføres uden betaling; det gælder f. eks. typisk på standardiseringsområdet.

Der er således en række „udadrettede“ funktioner, som indgår i de teknologiske serviceinstitutioners naturlige og nødvendige opgaver, og som det ud fra en samfundsmæssig interesse er ønskeligt, at de kan påtage sig, selv om der ikke — eller kun i begrænset omfang — er forbundet særlige indtægter dermed. Sådanne aktiviteter må kunne indarbejdes i institutternes arbejdsprogrammer, når de er af en så regelmæssig karakter eller er sammensat af så mange mindre opgaver, at det ikke vil være hensigtsmæssigt at anvende projektf finansiering i henhold til § 5, stk. 1, nr. 2.

I betænkningen om „teknologisk service“ er der lagt vægt på, at en del af de samlede tilskudsmidler, der er til rådighed, anvendes i form af *projekttilskud*, som tænkes ydet til større opgaver af en karakter, der normalt vil være indtægtsgivende for institutterne, men til hvis løsning det offentlige ud fra erhvervspolitiske eller andre samfundsmæssige hensyn ønsker ét eller flere institutters og eventuelt andres bistand. Det er tanken, at Teknologirådet derigennem — på lige fod med andre klienter — kan købe serviceydelser dér, hvor de kvalitets- såvel som pris-mæssigt kan tilbydes på de gunstigst mulige vilkår. Der er således ikke i egentlig forstand tale om et „tilskud“; det drejer sig i virkeligheden om betaling for en ydelse, der kan revireres både fra godkendte institutioner og fra andre (jfr. § 5, stk. 3), og som afregnes efter samme honorartakster, som andre klienter betaler.

Også andre offentlige myndigheder kan, som det allerede i vidt omfang finder sted i dag, rekvirere serviceydelser fra institutterne mod betaling af sædvanlige honorarer. Projekttilskud fra Teknologirådet tænkes anvendt som betaling for løsning af teknologiske serviceopgaver, der falder inden for de aktivitetsområder, som det er Rådets opgave at finansiere.

Det er ikke tanken at operere med en på forhånd opdelt bevilling, hvoraf en bestemt del anvendes til basistilskud og en anden del til projekttilskud. Det vil være Teknologirådets opgave at skønne over, hvilke aktiviteter der mest hensigtsmæssigt kan finansieres på projektbasis, og hvilke opgaver man med fordel kan lade godkendte institutioner løse som led i deres løbende arbejdsprogram. Anvendelse

af projekttilskudsformen vil egne sig bedst ved gennemførelsen af større opgaver, som lader sig klart afgrænse med hensyn til formål og indhold såvel som med hensyn til de omkostninger og den tid, der vil medgå til opgavens løsning, d. v. s. opgaver, som lader sig formulere, budgettere og kontrollere som projekter. Det vil ikke mindst være avancerede opgaver, som sætter en ny udvikling igang for instituttet eller dets brugere, der egner sig for denne finansieringsform; men iøvrigt vil der på stort set alle de i § 4 opregnede aktivitetsområder såvel som med hensyn til visse af de ovenfor nævnte „interne“ aktiviteter kunne forekomme opgaver, som med fordel kan tænkes finansieret helt eller delvis gennem projekttilskud.

Ligesom forholdet mellem de tilskudsmidler, der anvendes til henholdsvis projekttilskud og basistilskud, må ventes at variere fra år til år afhængigt af omfanget af de støtteværdige aktiviteter, der i de enkelte år vil egne sig for projektf finansiering, vil det for de enkelte institutter, som modtager tilskud, nødvendigvis være ulige store andele af deres samlede tilskud, som de modtager i form af projekttilskud henholdsvis basistilskud, eftersom servicevirksomhedens karakter varierer fra institut til institut. Også tidsmæssigt må der ventes en vis udvikling i forholdet mellem de to tilskudsformers anvendelse, således at vægten efterhånden i højere grad end hidtil lægges over på projektf finansiering i det omfang, dette er praktisk muligt og hensigtsmæssigt.

Det er tanken, at det enkelte instituts *honorarpolitik* skal fastlægges af institutledelsen selv, men således at honorarerne i princippet skal dække samtlige omkostninger ved institutets drift. Med henblik herpå søges udviklet visse for institutterne fælles debiterings- og kalkulationsprincipper, der bl. a. tager sigte på at forhindre utilbørlige konkurrenceforhold som følge af en utilsigtet anvendelse af stats-tilskud. Udadtill skulle honorarpolitikken derved blive et udtryk for det enkelte instituts effektivitet og konkurrencemæssige formåen.

Også ved beregningen af statens andel i finansieringen af de enkelte programmer og projekter tænkes de således fastsatte honorartakster lagt til grund. Afgørende for, om Rådet vil medvirke ved finansieringen af bestemte programmer eller projekter, vil bl. a. være den effektivitetsbestemte pris, hvortil sådanne ydelser tilbydes. I det omfang, det ud fra erhvervspolitiske eller andre samfundsmæssige synspunkter anses for ønskeligt, at visse serviceaktiviteter udføres til gunstige honorartakster (om fornødent stilles helt gratis til rådighed) for at fremme en bestemt udvikling, vil tilskudet være udtryk for, at staten gennem Teknologirådet påta-

ger sig at afholde en større eller mindre del af honoraret. Den statslige finansiering kan således udgøre varierende procentvise andele af omkostningerne ved givne aktiviteter.

Målet vil således være, at man konkurrencemæssigt stiller institutterne lige, indbyrdes såvel som i forholdet til private kommercielt drevne servicevirksomheder, uden at det offentlige derved afskærer sig fra at købe serviceydelser fra institutter og servicevirksomheder enten til eget brug eller med henblik på at stille dem billigt eller endog gratis til rådighed for institutternes klienter for derigennem at fremme bestemte erhvervspolitiske eller andre formål.

I § 5, stk. 1, nr. 3, stilles der forslag om, at der af Teknologirådet kan ydes *lån* til godkendte institutioner til opførelse, ombygning eller køb af bygninger, indretning af lejede lokaler og anskaffelse af udstyr og installationer. En bestemmelse om ydelse af statslån til nævnte formål findes for nærværende i § 3 i den gældende lov om teknologiske institutter og konsultativ virksomhed. Efter den nye bestemmelse fastsættes de nærmere retningslinjer for ydelse af tilskud og lån af handelsministeren, jfr. stk. 2. Der vil herved være anledning til at foretage en modernisering af lånevilkårene og en tilpasning af den statslige lånefinansiering til den samlede tilskudsordning, efterhånden som denne udformes nærmere af Rådet.

Efter gældende praksis vil sager vedrørende ydelse af lån på 1 mill. kr. eller derover til opførelse, ombygning eller køb af bygninger m. v. blive forelagt finansudvalget.

Når det foreslås, at man giver Rådet adgang til at yde lån til de institutter, der fremtidig opnår godkendelse i henhold til § 5, stk. 3, er det udtryk for en erkendelse af, at selvejende, almennyttige institutioner, hvis formål ikke er indtægtsmaksimering eller udbetaling af udbytte, er afskåret fra den adgang, som private virksomheder har til at tiltrække sig ansvarlig kapital til større investeringer. Da det samfundsmæssige udbytte af institutternes virksomhed, som begrundet det offentlige tilskudsvirksomhed på dette område, ikke kan ventes opnået, hvis institutterne afskæres fra at investere med henblik på at skaffe sig tilfredsstillende lokaler og udstyr, vil en rimelig anvendelse af offentlige lånemidler til dette formål være et naturligt led i den statslige finansieringsvirksomhed.

Finansiering af institutternes anlæg og udstyr må som hidtil i hovedsagen ske gennem institutternes indtægter, således at der ved fastsættelsen af honorarsatserne indregnes udgifter dels til de af vedkommende opgave direkte nødvendiggjorte udstyrsan-

skaffelser og dels til afskrivning og vedligeholdelse af andet udstyr og henlæggelse til ny- og genanskaffelser samt til husleje eller forrentning og amortisering af kapital, der er investeret i fast ejendom. Ved beregningen af statslige tilskud må de samme honorarsatser som tidligere nævnt lægges til grund.

Det har dog forskellige fordele at kunne anvende låneformen i et vist omfang ved siden heraf; bl. a. opnår man at forbedre instituttets likviditet netop på investeringstidspunktet, og desuden øges mulighederne for en koordinering af større anlægs- og udstyrsinvesteringer i den statsfinansierede teknologiske servicevirksomhed. Låneformen har til forskel fra egentlige tilskud den fordel i denne forbindelse, at der i visse tilfælde kan ydes sikkerhed i anskaffede bygninger eller udstyrsgenstande, således at disse ikke uden Rådets godkendelse kan afhændes eller overgå til anden anvendelse.

Stk. 3-7 i § 5 omhandler den *godkendelse* af institutter, der vil være en forudsætning for, at de kan ansøge om basistilskud og lån. Godkendelsen ydes efter indstilling fra Rådet og for et bestemt tidsrum af indtil 5 år ad gangen. Det er tanken, at Rådet forud for enhver indstilling skal foretage en nærmere gennemgang af institutionens forhold. Denne gennemgang vil dels omfatte institutionens interne forhold, herunder dens vedtægter og målsætning, dens hidtidige arbejdsresultater, dens planer med hensyn til arbejdsområder, klientgrupper, ressourceforbrug og investeringer m. v. og dels dens forhold til omverdenen. Her tænkes på forholdet til brugerne af dens ydelser såvel som på forholdet til andre institutioner og virksomheder i ind- og udland, som yder teknologisk service på samme eller tilgrænsende områder (behovsvurdering).

På grundlag af denne gennemgang kan der mellem Rådet og institutionen træffes en tidsbegrænset aftale om tilskudsgrundlaget gældende for den periode, hvori Handelsministeriets godkendelse er i kraft. Herved tilkendes det, hvilke dele af institutionens langtidsprogram og investeringsplan m. v. Rådet lægger særlig vægt på, og efter hvilke retningslinjer Rådet vil være indstillet på at medvirke til finansieringen heraf, dog under forudsætning af, at de beløb, der på de årlige bevillingslove stilles til rådighed for Rådets samlede virksomhed, åbner mulighed herfor. Også hvis der af andre grunde finder væsentlige ændringer sted i forudsætningerne for det aftalte tilskudsgrundlag, må dette i periodens løb kunne å jourføres i forbindelse med behandlingen af de årlige tilskudsansøgninger, ligesom også selve godkendelsen kan tilbagekaldes af handelsministeren med ét års varsel, hvis særlige forhold gør sig gældende.

Hensigten med denne ordning er at give såvel Rådet som de enkelte institutter tilskyndelse til og et rimeligt grundlag for en egentlig langtidspanlægning og samtidig at forhindre, at de offentlige midler, der sættes ind på denne finansieringsvirksomhed, for længere tid ad gangen bindes til faste og mere rutineprægede formål. Det er ønskeligt, at der i stedet finder en regelmæssig omprioritering sted med henblik på særligt at fremme den teknologiske servicevirksomhed på de områder, hvor der er særlige behov og muligheder for en udviklingsbetonet servicevirksomhed. Langtidspanlægning vil samtidig øge Rådets mulighed for en samlet styring af den statslige indsats og for til stadighed at vurdere størrelsesordenen af de nærmest følgende års samlede bevillingsbehov, som af Handelsministeriet skal indarbejdes i de statslige budgetteringsrammer.

I § 5, stk. 6, angives de *betingelser*, hvorunder godkendelse efter stk. 3 kan gives. Den regelmæssige gennemgang og vurdering af instituttets forhold, som er omtalt foran, og som vil ligge til grund for Rådets indstilling om godkendelsen, vil give Rådet mulighed for at efterprøve, om disse betingelser er opfyldt på en sådan måde, at Rådet kan gå ind for godkendelsen.

I vurderingen af, om der er behov for den pågældende institution, må en række forhold tages i betragtning. Det gælder ikke blot karakteren af den service, der tilbydes; der må også lægges vægt på, om det nærmere sigte med virksomheden og den arbejdsform, der anvendes, m. v. er egnet til at sikre en effektiv behovsdækning.

Der tænkes bl. a. lagt vægt på, at instituttet dækker et relevant og klart formuleret behov for teknologisk service, at virksomheden tager sigte på at nyttiggøre instituttets arbejdsresultater inden for en veldefineret kreds af brugere i erhvervslivet eller andre sektorer af samfundet, at instituttet er organiseret som en selvejende, almennyttig institution med acceptable vedtægter, at instituttets arbejdsform og opgavevalg er relevant og professionelt tilrettelagt og falder inden for de aktiviteter, der henføres under teknologisk service, samt at instituttet bygger på et i økonomisk, teknisk og personalemæssig henseende betryggende grundlag.

Ved godkendelsen vil der desuden blive lagt vægt på, at et eventuelt overskud af driften ikke kan trækkes ud af institutionen, men forbliver i denne og kun kan anvendes til den godkendte servicevirksomheds konsolidering eller udbygning og således nødvendigvis må komme godkendte formål til gode. Desuden har den private, selvejende form den fordel, at institutionens selvstændige økonomiske ansvar for driften understreges.

Formålet med kravet om godkendelse er ikke mindst, at man derigennem vil sikre, at der ved ydelse af teknologisk service kan føres en bevidst behovsrelevant og udviklingsfremmende erhvervs-politik ved hjælp af statsmidler, der kanaliseres gennem en række institutter, hvis karakter og kvalitetsniveau man har tillid til, hvis arbejdsform og arbejdsområder man til stadighed har kendskab til, og hvis budgetter og regnskaber m. v. efter aftale er opstillet på en sådan måde, at de indsatte midlers anvendelse og effekt kan godtgøres.

I § 4, stk. 7, er der endelig åbnet adgang for, at også rene *statsinstitutioner*, der yder teknologisk service i væsentligt omfang, vil kunne bringes ind under lovens bestemmelser om styring og finansiering af teknologisk servicevirksomhed. I de bemærkninger, Handelsministeriet har modtaget til betænkningen om „teknologisk service“, lægges der fra flere sider vægt på, at Rådet får de fornødne beføjelser vedrørende styring og finansiering af teknologisk servicevirksomhed, også når den udøves af statslige institutter. Ved § 1, stk. 2, er der givet Rådet beføjelser til at rådgive og tage initiativer også i sådanne anliggender.

Afgørelsen af, om det — på de vilkår for godkendelsen, som vil blive fastsat efter indstilling fra Rådet — vil være ønskeligt og hensigtsmæssigt at inddrage en af staten drevet serviceinstitution under det styrings- og finansieringssystem, som lovforslaget tager sigte på at etablere, må dog i det enkelte tilfælde afhænge af det ministerium, der har ansvaret for løsningen af de opgaver, hvortil det pågældende institut er oprettet. Hertil kommer, at en sådan ændring af finansieringsformen for en statsinstitution er helt utraditionel og vil rejse en række problemer af budgetmæssig og anden art, som endnu ikke har været genstand for nærmere overvejelser. Stk. 7 vil derfor kun kunne bringes i anvendelse i det omfang, disse problemer kan løses ved nærmere aftale med vedkommende ministerium og med Økonomi- og Budgetministeriet, og såfremt finansudvalgets tilslutning hertil kan opnås.

Den i stk. 7 forudsatte ordning må således indtil videre betegnes som værende af forsøgsmæssig karakter. For visse statslige institutioner, som i væsentligt omfang tager sigte på — som regel mod betaling — at betjene erhvervslivet og andre sektorer med teknologisk service, eller som i højere grad end hidtil kunne ønskes inddraget i en sådan virksomhed, kan det være hensigtsmæssigt at overveje en finansieringsordning, der følger det i § 5 foreslåede system, som lægger vægt på institutionens ydelser fremfor på dens udgifter, og som tillader den smidige tilpasning af virksomheden til brugerens vekslende

behov, som kan være nødvendig for en forsvarlig betjening af det klientel, som det er institutionens formål at stå til rådighed for.

Man har derfor ønsket at skabe hjemmel for, at der, hvis det viser sig praktisk muligt, og de bevillende myndigheders tilslutning dertil kan opnås, kan gøres forsøg med anvendelsen af lovforslagets finansierings- og styringsbestemmelser på statsdrevne institutioner. Handelsministeriet vil for sit vedkommende være indstillet på om muligt at søge bestemmelsen i § 5, stk. 7, bragt i anvendelse for Statsprøveanstaltens vedkommende til afløsning for den gældende finansieringsordning, der ikke har fungeret tilfredsstillende.

I betænkningen om „teknologisk service“ er yderligere peget på den mulighed, at statslige institutioner måske i visse tilfælde med fordel kunne omdannes til selvejende institutioner.

Til §§ 6—8.

Ved disse bestemmelser videreføres den gældende ordning vedrørende støtte til byerhvervenes og arbejdsmarkedets konsulenttjenester. I medfør af § 5 i loven om teknologiske institutter og konsulentvirksomhed er de nærmere regler herom fastsat i Handelsministeriets bekendtgørelse nr. 184 af 19. maj 1972.

I betænkningen om „teknologisk service“ foreslås det, at konsulentordningen udvides, således at der åbnes muligheder for at yde konsulentstøtte til de to ingeniørorganisationers efteruddannelser inden for de saglige og bevillingsmæssige rammer, der iøvrigt gælder for den effektivitetsfremmende konsulentvirksomhed.

Når man ikke har ment at burde stille forslag herom, skyldes det, at man ikke gennem en lovgivning om teknologisk service har ønsket at foregribe de overvejelser, som i bredere sammenhæng finder sted omkring efteruddannelsesproblematikken. Løsningen af akademikernes efteruddannelsesproblemer må ses i sammenhæng med strukturen inden for det videregående uddannelsessystem. Spørgsmålet om omfang, placering og finansiering af efteruddannelse for akademikere behandles for tiden i et udvalg nedsat af Planlægningsrådet for de Højere Uddannelser, og en samlet løsning bør ikke præjudiceres ved et isoleret forslag om støtte til et begrænset antal konsulenter inden for enkelte efteruddannelsesorganisationer.

Til § 9.

Betegnelsen „teknologisk institut“ eller ordsammensætninger, hvori denne betegnelse indgår, benyttes af to institutter, Teknologisk Institut, som

har domicil i København, men som er under udflytning til Høje Tåstrup, og Jydsk Teknologisk Institut i Århus. Betegnelsen har været beskyttet i den hidtidige lovgivning om teknologiske institutter, og det må anses for ønskeligt, at Handelsministeriet også fremtidig har indseende med benyttelsen af denne betegnelse.

Til §§ 10-11.

Ved ikrafttræden pr. 1. april 1973 (jfr. § 10, stk. 1) må hensyn tages til, at der på finansloven for 1973/74 må ventes under Handelsministeriets og Undervisningsministeriets budgetter at være skabt bevillingsmæssig hjemmel til at yde støtte under forskellige former til en række institutioner, som fremtidig vil kunne søge godkendelse i henhold til nærværende lovforslags § 5, stk. 3. Mens ydelsen af projekttilskud efter § 5, stk. 1, nr. 2, i princippet vil kunne bringes i anvendelse, så snart Rådet har haft mulighed for at behandle eventuelle projektforslag, vil det i en overgangstid være nødvendigt, at de hidtil gældende regler og retningslinjer kan lægges til grund for ydelsen af tilskud og lån, indtil Rådet har haft mulighed for at udarbejde indstillinger om og handelsministeren for at tage stilling til foreliggende ansøgninger om godkendelse m. v. Der må derfor skabes hjemmel for fortsat anvendelse af de hidtil gældende regler også efter 1. april 1973 gennem overgangsbestemmelser, der med hjemmel i § 11 tænkes fastsat i en bekendtgørelse. De i medfør af den gældende lov om teknologiske institutter og konsulentvirksomhed udstedte bekendtgørelser kan derved opretholdes, indtil de nye regler er udformet og forudsætningen for deres anvendelse tilvejebragt. De må dog — bortset fra konsulentbekendtgørelsen — senest bortfalde med udgangen af finansåret 1973-74.

Det betyder, at Teknologirådet i den første tid, efter at det er oprettet og trådt i funktion, i hovedsagen vil kunne koncentrere sine bestræbelser om at tilrettelægge den praktiske gennemførelse af de nye tilskuds- og lånebestemmelser (herunder gennemgangen af forholdene på de institutter, der ansøger om godkendelse, og forhandling med institutterne om de herfor fornødne aftaler) samt om tilrettelæggelsen af de planlæggende, rådgivende og initiativtagende funktioner, som vil påhvile Rådet.

Til § 12.

Ved oprettelsen af Teknologirådet med de i § 1 nævnte opgaver overgår en del af de opgaver, der hidtil er varetaget af Danmarks Teknisk-Videnskabelige Forskningsråd, til Teknologirådet. Som det fremgår af de almindelige bemærkninger, vil der dog inden for den almindelige forskningsrådsorganisa-

tion være behov for at videreføre en del af Forskningsrådets funktioner — og ikke mindst de af Statens Teknisk-Videnskabelige Fond hidtil varetagne opgaver — efter tilsvarende retningslinjer, som gælder for de øvrige fem forskningsråd i medfør af lov nr. 199 af 24. maj 1972 om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen.

I § 12 foretages den hertil fornødne ændring i sidstnævnte lovs §§ 1 og 5, under hvilken der derefter vil være etableret ialt 6 forskningsråd. Sammen med Atomenergikommissionen er disse repræsenteret i Planlægningsrådet for Forskningen. Den fornødne ændring af Undervisningsministeriets be-

kendtgørelse nr. 482 af 10. november 1972 om forskningsråd og Planlægningsrådet for Forskningen vil blive bekendtgjort af undervisningsministeren.

Til § 13.

Loven om teknologiske institutter og konsulentvirksomhed er ikke sat i kraft for Færøerne og Grønland. Igangværende overvejelser herom har endnu ikke kunnet afsluttes. Ved lovforslagets § 13 holdes adgangen åben til at sætte bestemmelserne om teknologisk service, og herunder også bestemmelserne i kapitel 3 om konsulentvirksomhed, i kraft ved kgl. anordning.

Lov nr. 207 af 16. juni 1962.

Lov om teknologiske institutter og konsulentvirksomhed.

VI FREDERIK DEN NIENDE, af Guds Nåde Konge til Danmark, de Venders og Goters, Hertug til Slesvig, Holsten, Stormarn, Ditmarsken, Lauenborg og Oldenburg, gør vitterligt:

Folketinget har vedtaget og Vi ved Vort samtykke stadfæstet følgende lov:

Kapitel I.

§ 1. Handelsministeren kan under de i stk. 2 angivne betingelser meddele institutter, hvis opgave i det væsentlige består i gennem konsultations- og forsøgsvirksomhed samt teknologisk undervisning at fremme udviklingen af håndværk og industri, godkendelse som teknologiske institutter.

Stk. 2. Godkendelse i medfør af stk. 1 kan meddeles, såfremt:

1. der efter handelsministerens skøn er behov for det pågældende institut,
2. instituttet er oprettet som selvejende institution på et efter handelsministerens skøn betryggende grundlag i økonomisk, teknisk og personalemæssig henseende og
3. instituttets vedtægter er godkendt af handelsministeren.

Stk. 3. Betegnelsen „teknologisk institut“ eller ordsammensætninger, hvori denne betegnelse indgår, må kun anvendes af de af handelsministeren i medfør af stk. 1 godkendte institutter.

§ 2. Til driften af teknologiske institutter ydes statstilskud.

§ 3. Til teknologiske institutter kan der af staten ydes afdragsfrie lån til:

1. opførelse, ombygning eller køb af bygninger,
2. indretning af lejede lokaler og
3. anskaffelse af udstyr og installationer.

Stk. 2. Af lån ydet til de under 2) og 3) nævnte formål svares ikke rente.

§ 4. Handelsministeren nedsætter et tilsynsråd for teknologiske institutter.

Stk. 2. Tilsynsrådet, hvis medlemmer beskikkes for 4 år ad gangen, består af en af handelsministeren udnævnt formand og 13 andre medlemmer, hvoraf

- 1 udpeges af handelsministeren,
- 1 af undervisningsministeren,
- 1 af arbejdsministeren,
- 2 af Håndværksrådet,
- 1 af Industrirådet,
- 1 af Dansk Arbejdsgiverforening,
- 1 af Landsorganisationen i Danmark, De Samvirkende Fagforbud,
- 1 af Arbejderbevægelsens Erhvervsråd,
- 1 af Fællesrepræsentationen for Danske Arbejdsleder- og Tekniske Funktionærforeninger,
- 1 af Teknisk Skoleforening,
- 1 af Statens Materialprøveråd og
- 1 af Akademiet for de Tekniske Videnskaber.

Stk. 3. Rådet har til opgave at følge de teknologiske institutters virksomhed og afgiver indstilling om de spørgsmål vedrørende teknologiske institutter, som forelægges det af handelsministeren. Rådets udtalelse skal indhentes over andragender om godkendelse i henhold til § 1 samt angående fastsættelse af bestemmelser om statstilskud i henhold til § 2. Rådet kan af egen drift optage spørgsmål til behandling og afgive indstilling herom til handelsministeren.

Stk. 4. Handelsministeren antager den fornødne medhjælp for Rådet og fastsætter dettes forretningsorden.

Kapitel II.

§ 5. Til delvis dækning af udgifter, som afholdes af arbejdsmarkedets organisationer samt af erhvervsorganisationer og institutioner inden for industri, håndværk, anlægsvirksomhed, transport, handel og omsætning i øvrigt til effektivitetsfremmende konsulentvirksomhed, kan der ydes statstilskud.

§ 6. Handelsministeren kan fastsætte regler for samarbejdet mellem de teknologiske institutter og de i § 5 nævnte organisationer og institutioner med hensyn til konsulentvirksomhed inden for de områder, hvor sådant samarbejde skønnes hensigtsmæssigt.

§ 7. De til bistand ved administrationen af den i § 5 omhandlede tilskudsordning fornødne udvalg nedsættes af handelsministeren.

Kapitel III.

§ 8. Nærmere regler om ydelse af statstilskud i henhold til §§ 2 og 5 samt lån i henhold til § 3 fastsættes af handelsministeren efter forhandling med finansministeren og godkendelse af finansudvalget.

§ 9. Overtrædelse af § 1, stk. 3, straffes med bøde.

Stk. 2. Er overtrædelsen begået af et aktieselskab, andelsselskab eller lignende, kan bødeansvar pålægges virksomheden som sådan.

§ 10. De teknologiske institutter, som inden denne lovs ikrafttræden er godkendt som berettigede til at oppebære statstilskud, er uden fornyet godkendelse berettigede til at benytte betegnelsen teknologisk institut og til at oppebære tilskud m.v. i henhold til lovens bestemmelser.

§ 11. Loven gælder ikke for Færøerne og Grønland, men kan — for Færøernes vedkommende efter forhandling med det færøske hjemmestyre — ved kongelig anordning sættes i kraft for disse landsdele med de afvigelser, som de særlige færøske og grønlandske forhold tilsiger.

Stk. 2. De i lov nr. 197 af 7. juni 1958 om tekniske skoler, teknika og teknologiske institutter indeholdte bestemmelser om teknologiske institutter ophæves.

Givet på Christiansborg slot, den 16. juni 1962.

Under Vor Kongelige Hånd og Segl.

FREDERIK R.

H. Baunsgaard.